

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан Соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК
« 30 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 30 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 30 » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Основи та методи архітектурного проектування»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво»

спеціальність – 191 «Архітектура та містобудування»

Освітньо-професійна програма – «Архітектура та містобудування»

Кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
денна	1	1	16	30	3	6	65	120	1

Зов.кар. *RL*

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 р.).

Робочу програму склала доцент кафедри архітектури та дизайну, кандидат архітектури, доцент **Олександра КОЛОДРУБСЬКА**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну (протокол № 1 від 3 вересня 2024 р.)

Завідувач кафедри архітектури та дизайну,

доктор архітектури, доцент Оксана ДЯЧОК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Керівник ГЗС

доктор архітектури, доцент Оксана ДЯЧОК

Гарант ОПШ

доктор архітектури, доцент Оксана ДЯЧОК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи та методи архітектурного проєктування»**

1. Опис дисципліни «Основи та методи архітектурного проєктування»

Дисципліна – «Електронний документообіг»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 191 Архітектура та містобудування	Рік підготовки: <i>Денна –1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Архітектура та містобудування»	Лекції: <i>- 16 год.</i> Практичні заняття: <i>- 30 год.</i>
Загальна кількість годин – 120год. .	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>- 65 год.</i> Тренінг: – <i>6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>- 3 год.</i>
Тижневих годин – 5, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен – 1 семестр

2. Мета і завдання дисципліни «Основи та методи архітектурного проєктування»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета викладання курсу «Основи та методи архітектурного проєктування» полягає у забезпеченні студентів фундаментальними знаннями, навичками та інструментами для формування грамотних архітектурних рішень, у підготовці майбутніх архітекторів до ефективного та креативного проєктування, враховуючи сучасні вимоги до функціональності, естетики, технологій та соціальної значущості архітектурних об'єктів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи та методи архітектурного проєктування» є

- опрацювання практичних навичок у вирішенні питань, пов'язаних з архітектурним проєктуванням;
- оволодіння основами та засобами архітектурного вираження: архітектурної графіки (лінія, поверхня, об'єм), архітектурних засобів передачі проєктованого простору (лінія, штрихування, тонування аквареллю, використання кольору), передачі середовища (за допомогою антуражу, стафажу, елементів впорядкування);
- оволодіння технікою побудови архітектурних обломів та класичних ордерів у загальних масах;
- оволодіння основами архітектурно-будівельних креслень;
- ознайомлення з методами проєктування.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- загальних компетентностей (ЗК):

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

- спеціальних компетентностей (СК):

СК02. Здатність застосовувати теорії, методи і принципи фізико-математичних, природничих наук, комп'ютерних, технологій для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проєктуванні.

СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Передумови для вивчення дисципліни: Курс «Основи та методи архітектурного проектування» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Архітектурна графіка та об'ємно-просторова композиція», «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура».

2.5. Результати навчання.

ПРН 05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПРН 11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні.

3. Програма дисципліни «Основи та методи архітектурного проектування»

Змістовий модуль 1. Основи проєктної графіки.

Тема 1. Курс «Основи та методи архітектурного проектування».

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Основи та методи архітектурного проектування». Форми отримання знань та їх контроль. Рекомендована література. Графіка ліній. Креслярські інструменти, матеріали і прилади. Основні правила виконання креслень. Лінії креслення. Застосування масштабу в кресленні.

Тема 2. Геометрична побудова.

Графіка кола та ліній. Типи геометричних орнаментів. Побудова перпендикулярних та паралельних прямих. Поділ та побудова кутів. Побудова плоских фігур. Спряження. Передача об'єму штрихуванням.

Тема 3. Шрифти.

Загальні правила побудови шрифтів. Створення власного архітектурного шрифту.

Тема 4. Архітектурна графіка акварельного тонування.

Практичні поради. Способи тонування. Тонування геометричних об'ємів.

Змістовий модуль 2. Ортогональне креслення.

Тема 5. Архітектурний ордер.

Історія розвитку ордеру. Тектоніка. Архітектурний ордер та його структура. Закономірності їх побудови. Складові частини архітектурних ордерів: п'єдестал, база, колона, капітель, антаблемент (архітрав, фриз, карниз). Архітектурні обломи та їх побудова. Застосування ордерів в архітектурі. Значення вивчення архітектурних ордерів. Ордера по Віньолі та Палладіо. Класичні ордерні системи. Структура класичних ордерів. Побудова класичних ордерів у загальних масах.

Тема 6. Ортогональне креслення.

Основні види ортогональних креслень: план, фасад, розріз. Генеральний план. Розгортки забудови вулиці. Послідовність виконання та графічні прийоми зображення в ортогональних проекціях. Масштаби креслень.

Тема 7. Архітектурний антураж і стафаж. Додаткові засоби оформлення архітектурних проєктів. Антураж: способи передачі пори року, періоду, доби. Стафаж: зображення різного віку та статі людей, тварин та птахів урбанізованого та природного середовища.

Тема 8. Методи архітектурного проєктування.

Поняття методу і методики проєктування. Методика архітектурного проєктування (передпроектний аналіз, етап творчого пошуку, етап творчого розроблення, завершальний етап). Комплексний метод проєктування. Нормативні основи проєктування архітектурних об'єктів.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Основи та методи архітектурного проєктування» 4.1. Розподіл навчальних годин за модулями

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Основи проєктної графіки.						
Тема 1 Курс «Основи та методи архітектурного проєктування».	2	2	6			Практична робота
Тема 2. Геометрична побудова.	2	4	8			Практична робота
Тема 3. Шрифти.	2	4	8			Практична робота
Тема 4. Архітектурна графіка акварельного тонування.	2	4	8			Практ. робота Модульна контр. робота
Всього:	8	14	30			
Змістовий модуль 2. Ортогональне креслення.						
Тема 5. Архітектурний ордер.	2	4	8	3		Практична робота
Тема 6. Ортогональне креслення.	2	6	12		5	Практична робота
Тема 7. Архітектурний антураж і стафаж.	2	4	8			Практична робота
Тема 8. Методи архітектурного проєктування.	2	2	7			Модульна контрольна робота
Всього	8	16	35			
Загалом за курс	16	30	65	3	5	
Підсумковий контроль	Екзамен					

**5. Тематика практичних занять з дисципліни
«Основи та методи архітектурного проєктування»**

Змістовий модуль 1. Основи проєктної графіки.

Практичне заняття № 1.

Тема 1. Графіка ліній.

Практичне завдання:

Графічна робота № 1. Типи ліній.

Викреслювання ліній: основні, другорядні, допоміжні.

Обладнання: лінійка, кутники, олівці

Обсяг: один аркуш формату А4.

Практичне заняття № 2-3.

Тема 2. Геометрична побудова.

Практичне завдання:

Графічна робота № 2. Геометричний орнамент.

Викреслювання орнаментів: стрічковий, ґратчастий, розетка.

Обсяг: два аркуші формату А4.

Практичне заняття № 4-5.

Тема 3. Шрифти.

Практичне завдання:

Графічна робота № 3. Власний архітектурний шрифт.

Створення та викреслювання власного архітектурного шрифту.

Засвоювання навиків написання текстової частини архітектурним шрифтом.

Обсяг: один аркуш формату А4.

Практичне заняття № 6-7.

Тема 4. Архітектурна графіка акварельного тонування.

Практичне завдання:

Графічна робота № 4. Способи тонування.

Виконання основних способів тонування площин (техніка «відмивки»)

Обсяг: один аркуш формату А4.

Змістовий модуль 2. Ортогональне креслення.

Практичне заняття № 8-9.

Тема 5. Архітектурний ордер.

Практичне завдання:

Графічна робота № 5. Римські ордери у масах.

Викреслювання архітектурних ордерів у масах в одній висоті.

Обсяг: один аркуш формату А-3.

Практичне заняття № 10-13.

Тема 6. Ортогональне креслення.

Практичне завдання:

Графічна робота № 6. План малоповерхового житлового будинку.

Виконання ортогональних проєкцій – плану малоповерхового житлового будинку (за індивідуальним завданням).

Обсяг: один аркуш формату А-3.

Графічна робота № 7. Фасад малоповерхового житлового будинку.

Виконання ортогональних проєкцій – фасаду малоповерхового житлового будинку (за індивідуальним завданням).

Обсяг: один аркуш формату А-3.

Практичне заняття № 14-15.

Тема 8. Архітектурний антураж і стафаж.

Практичне завдання:

Графічна робота № 8. Антураж та стафаж.

Викреслювання пером або рапідографом певної породи дерев, кущів та їх характерних елементів (листок, гілка, цвіт, тощо). Зображення різного віку та статі людей, тварин та птахів урбанізованого та природного середовища.

Обсяг роботи: два аркуші А4.

Тема 9. Методи архітектурного проєктування.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальним заняттям.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Основи та методи архітектурного проєктування» передбачає:

- активний діалог між викладачем та студентом у процесі навчальної діяльності;
- опрацювання навчальної літератури з курсу;
- самостійне вивчення окремих питань з дисципліни;
- виконання практичних завдань;
- виконання графічних завдань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ВИНЕСЕНИХ НА САМОСТІЙНЕ ВИВЧЕННЯ

№ п/п	Тематика
1.	Підготовка формату до виконання графічних робіт.
2.	Розетка.
3.	Класичний романський шрифт.
4.	Деталювання ордерів.
5.	Архітектурні обломи.
6.	Креслення розрізу житлового приміщення
7.	Зарисовки стажу.

7. Тренінг

Тренінг – це активний метод отримання здобувачами нової інформації, теоретичних знань з практичною перевіркою запропонованих умінь та навичок у безпечному середовищі.

Основне завдання тренінгу з курсу «Основи та методи архітектурного проектування» – сформувати у здобувачів нові уміння і навички, розвинути особистісні й професійні якості.

Метою тренінгу є підвищення професійних компетентностей та формування умінь представлення демонстраційної графіки.

Завдання тренінгу – презентація та захист демонстраційної графіки.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Основи та методи архітектурного проектування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: оцінювання практичних робіт студентів, зарисовок, перегляду.

Види роботи студента:

- 1. Робота на практичних заняттях*
- 2. Самостійна робота:*
- 3. Контрольні зрізи.*

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий

стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-8
2.	Проекційний екран	1-8
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	1-8
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-8
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	1-8
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-8
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-8
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-8
10	Креслярські дошки та інструменти для креслення.	1-8

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Глушко Ю. Ю., Боброва Т. Б., Високос С. М., Пеховка М. В., Сашко В. О., Терещенко Т. М., Черниш В. В. Креслення. Навчальний посібник. 2019. 109 с.
2. Дмитренко А.Ю., Кузьменко Т.Ю. Методика архітектурного проектування : навч. посіб. / Полтава : Нац. ун-т імені Юрія Кондратюка, 2020. 311 с.
3. ДСТУ 9243.7:2023 Система проектної документації для будівництва. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень Чинний від 01.04.2024
4. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О.Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник / Друге видання, доповнене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 212 с.
5. Клименюк Т. М. Креслення. Рисунок. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 244 с.
6. Радченко А. О., Усачова О.Ю. Основи архітектурної графіки : навч. посібник / Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 248 с.
7. Розум Р.І. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Інженерна графіка та основи взаємозамінності» / Тернопіль, ТНЕУ, 2019. 152 с.

Допоміжна

8. Будівельне креслення : навчально-методичний посібник та завдання до виконання графічної і самостійної роботи для студентів усіх форм навчання з курсу «Інженерна графіка» для студентів напряму «Будівництво» / Укладачі : А.І.Пік, В.І.Ковбашин. Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2014. 68 с.
9. Державні будівельні норми проектування (ДБН).
10. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник / Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. 340 с.
11. Клименюк Т.М., Консулова Н.А., Бевз М.В., Ковальчук Х.І. Проектна графіка: Навчальний посібник для студентів (за ред. Клименюк Т.М.) Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2009. 220 с.
12. Куленко М.Я. Графічний дизайн: мистецтво шрифту : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Михайло Куленко / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт., Кн. 2. Київ: Альтерпрес, 2015. 155 с.
13. Морозенко О.П., Малишко Г.В. Правила виконання та оформлення креслень: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012. – 49с.
14. Петришин Г.П., Обідняк М.М. Архітектурне проектування: початковий курс. Підручник. Львів : Растр-7, 2010. 276 с.
15. Пригода Л.Г. Зображення міського пейзажу: посібник до вивчення курсу "Рисунок": Для студ. напрямів підгот. 6.060120 "Архітектура" та 6.020205 "Образотв. мист-во" /Київськ.ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2008. 36 с.
16. Шубович С.О., Фондорко О.Є., Жмурко Ю.В., Коптева Г.Л., Панова Л.П., Гамалей Г.В. Основи і методи архітектурного проектування. Курс лекцій з дисципліни «Теоретичні та методичні основи архітектурного проектування» / Харків : ХНАМГ, 2009. 113 с.